

သုဝတ္ထုရှည်နှင့် ထက်မြက်တဲ့ ဓားသွားပေါ်က ချိုမြိန်ပျားရည်စက် ဝတ္ထုရှည် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်

တင်မိမိနိုင် ၊

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် တူညီသောဦးတည်ချက်၊ တူညီသော အဓိကဇာတ်ဆောင်တို့ကို မတူညီသော ခေတ်ကာလ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့အတွင်း ဇာတ်လမ်း၊ဇာတ်ကွက်နှင့် အဓိကဇာတ်ဆောင် သရုပ်ဖော် ထားရှိမှုကို သိရှိစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အလေ့လာခံအဖြစ် “သူ” ဝတ္ထုနှင့် “ထက်မြက်တဲ့ ဓားသွားပေါ်က ချိုမြိန်ပျားရည်စက်” ဝတ္ထုတို့ကို အလေ့လာခံအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဝတ္ထုရှည်သဘော တရား နည်းနာများဖြင့် ချိန်ထိုးလေ့လာတင်ပြပါမည်။ ထိုသို့လေ့လာခြင်းဖြင့် ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ်၏ ဂုဏ်အရည် အသွေးများကို သိရှိလာနိုင်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ။ ။ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်၊အဓိကဇာတ်ဆောင်၊ အပြော၊ အပြု။

နိဒါန်း

ဝတ္ထုရှည်သည် စာဖတ်ပရိသတ်ထံသို့ ဘဝအသိအမြင်များကို လွယ်ကူစွာပို့ဆောင် ပေးနိုင်သော စာပေအဖွဲ့ပုံသဏ္ဌန် တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ်တွင်ပါဝင်သော ဦးတည်ချက်၊ ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ နောက်ခံဝန်းကျင်တို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာအောင်၊ ပီပြင်လာအောင် အရေးအသားဖြင့် ဖော် ကျူးရပါသည်။ ထိုသို့ဖော်ကျူးရာတွင် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်၊ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် သရုပ်ဖော်မှုသည်လည်း အဓိကကျပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဦးတည်ချက်တူညီသော ဝတ္ထုရှည်နှစ်ပုဒ်မှ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှင့် အဓိကဇာတ်ဆောင် နှစ်ဦး၏စရိုက်ကို လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။

၁။ စာရေးသူတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

“သူ”ဝတ္ထုရှည် ရေးသားသူရွှေလင်းယုန်၏ အမည်ရင်းမှာ ဦးချစ်မောင် ဖြစ်ပါသည်။ (၁၉၁၃) ခုနှစ်တွင် အုတ်ဖိုမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့ပြီး အဖ ဦးမြ၊ အမိ ဒေါ်စောယုဖြစ်ပါသည်။ လက်ပံတန်းမြို့ အစိုးရအထက် တန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူခဲ့ပြီး ဆယ်တန်းအောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကျောင်းမှာပင် ဆရာအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်သို့ရောက်ပြီး နော်ရထာသတင်းစာ၊ ဈေးနှုန်းသတင်းစာနှင့် မြန်မာ့ အလင်း သတင်းစာတိုက်တို့တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်လောက် မှစ၍ မျိုးချစ်သတင်း စာဆရာ၊ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်အဖြစ် ထင်ရှားလာခဲ့ပါသည်။ (၁၉၃၉)ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာအယ်ဒီတာအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်၍ ဂျာနယ်ကျော်အမည်ဖြင့် ဂျာနယ်ကိုကိုယ်တိုင် ဦးစီးထုတ်ဝေခဲ့ ပါသည်။ ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်အဖြစ် ထင်ရှားလာပြီး စာရေးဆရာအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလ၌ တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ခေါင်းဆောင် ဖဆပလဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့တွင်ပါဝင်၍ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ နိုင်ငံရေး၊ စာပေရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် (၁၉၄၅) ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။

၁ မြန်မာစာဌာန၊ မိတ္ထီလာတက္ကသိုလ်

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြ ပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည် ရေးသားသူ ညီပုလေးကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့၌ ဖခင်လူထုဦးလှ၊ မိခင်လူထုဒေါ်အမာတို့မှ မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ အမည်ရင်းမှာ ငြိမ်းချမ်း(ခေါ်)ဘိုညိုဖြစ်ပါသည်။ ငယ်စဉ် မန္တလေးမြို့ စိန်ပိတာ အမှတ် (၉) အထကတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ သိပ္ပံဘွဲ့(ဘူမိဗေဒ) ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ “လျက်ဆားတစ်တို့” ဝတ္ထုတိုဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ (၁၉၈၈-၈၉) ခုနှစ်တွင် “သူထက်ကဲ၊ ရွှေပြည်စိုး၊ ညီပုလေး” ပထမဆုံးလုံးချင်းဝတ္ထု ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဝတ္ထုတို (၉)အုပ်နှင့် ခရီးသွားဆောင်းပါး (၂) အုပ် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် “မြေးသူကြီး” ဝတ္ထုရှည်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ (၂၀၁၆) ခုနှစ်တွင် “ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီး အမျိုးသားစာပေ ဆုဝတ္ထုရှည်ဆုကိုရရှိခဲ့သည်။ စာရေးသူသည် ယနေ့တိုင်စာပေများကို ဆက်လက် ရေးသားပြုစုလျက်ရှိပါသည်။

၂။ ၁။ ဦးတည်ချက်နှင့် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်

စာရေးသူတို့ရေးသားသည့် မည်သည့်စာပေပုံသဏ္ဌန်မျိုးတွင်မဆို ဦးတည်ချက်ထားရှိပြီးမှ ရေးသားလေ့ရှိကြပါသည်။ ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ်တွင် ဦးတည်ချက်သည် အခြေခံအကျဆုံး ဖြစ်သည်။ စာရေးသူတို့၌ ဒိဋ္ဌလောကတွင် ကြုံတွေ့ခံစားခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံတို့မှ ဘဝအမြင်၊ ဘဝအသိရရှိလာတတ်သည်။ ထိုဘဝအသိအမြင်များကိုစာဖတ်သူထံသို့ ပို့ဆောင်လိုသည့် စေတနာများလည်း ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဇာတ်လမ်း၊ဇာတ်ဆောင်တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ဦးတည်ချက် ပေါ်လွင်လာအောင် စာဖတ်သူတွင် မှန်ကန်သောအတွေးအမြင်များ ရရှိအောင် စည်းရုံးရေးသား တတ်ကြသည်။

တိုင်းပြည်ကောင်းကျိုး၊ အများကောင်းကျိုး လိုလားသည့်စေတနာကိုပုံကိုင်ပြီး မြန်မာလူထုတစ်ရပ်လုံးကို လမ်းညွှန်ပြသခဲ့သူ ရွှေလင်းယုန်သည် “သူ”ဝတ္ထုရှည်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင်က ရိုးသားဖြူစင်သူ၊ အတ္တနည်းပါးသူ၊ အရှက်အကြောက်ကြီးမားသူ၊ လူတန်းစားခွဲခြားမှုကို မနှစ်သက်သူ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ စိတ်ထား၊ နှလုံးသား ရှိသူတစ်ဦး ဖန်တီးရေးသားခဲ့သော “သူ” ဝတ္ထုရှည်တွင် လောကလူသားများအနေနှင့် စာရိတ္တကောင်းမွန်ရန်၊ ပရဟိတစိတ် မွေးမြူရန်နှင့် ထိုသို့ပြုမူကျင့်ကြံနေထိုင်ပါက ကောင်းကျိုးများကို မလွဲမသွေ ခံစားရမည်ဆိုသည့် ဦးတည်ချက်ဖြင့် တင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

စာရေးဆရာညီပုလေး၏ “ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်ကချိုမြမြပျားရည်စက်”ဝတ္ထုရှည်တွင် နာဂတောင်တန်းတွင် ကျန်းမာရေးအလင်းတန်းပေးခဲ့သော ဒိဋ္ဌလောကရှိ ဆရာဝန် ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦး၏ ဘဝကိုသရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ထိုဇာတ်ဆောင်အား “နာဂနတ်ဆရာဝန်” ဆိုသည့်ဘွဲ့ကို လူထုဦးလှကပေးခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူသည် ထိုဝတ္ထုကို သရုပ်ဖော်ရေးဖွဲ့ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်တိုင် အကြိမ်ကြိမ် တွေ့ဆုံမေးမြန်း အသံသွင်းယူခဲ့သည့် စကားများပေါ်မူတည်၍ သိရှိရသော အချက်အလက်များနှင့် ပြန်လည်ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ဤဝတ္ထုတွင် မည်သို့သော အခက်အခဲများကိုမဆို တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ရသော်လည်း စိတ်ဓာတ်မကျ၊ ဇွဲမလျော့ဘဲ သတ္တိအပြည့်ဖြင့် ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်တတ်ရန်၊ အကူအညီလိုအပ်သူများအပေါ် ကူညီတတ်၊ စာနာတတ်ရန်၊ မိမိတာဝန် ဝတ္တရားများကို ကျေပြန်ရန်နှင့် ထိုသို့ပြုမူ

နေထိုင်ပါက လက်တွေ့ဘဝတွင် အောင်မြင်မှုရရှိစေ မည်ဆိုသည့် ဦးတည်ချက်ဖြင့် ရေးသား ထားပါသည်။ ဝတ္ထုရေးသားသည့် အချိန်ကာလ မတူညီသော်လည်း စာရေးသူတို့ထားရှိသော ဦးတည်ချက်မှာ တူညီ နေပါသည်။ ထိုဦးတည်ချက်သည် စာဖတ်သူကိုမှန်ကန်သော အတွေးအမြင်နှင့်အတူ ရသကိုပါပေးစွမ်း နိုင်ပါသည်။

၂.၂။ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှိုင်းယှဉ်ချက်

ဇာတ်လမ်းသည် စာရေးသူဆိုလိုသော ဦးတည်ချက်ကိုပေါ်အောင် လမ်းခင်းပေးပြီး ဇာတ်ဆောင် တို့ဘဝတွင် အခက်အခဲ ပြဿနာများပေါ်ပေါက်လာအောင် အဖြစ်အပျက်များကို ရွေးချယ်စီစဉ်မှုဖြစ်ပါ သည်။ စာရေးသူသည် ရည်ရွယ်ချက်ပေါ်လွင်အောင် ဇာတ်လမ်းဆင်ရာတွင် အချိန်၊ ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယောဂအားကို ရယူအသုံးပြုပုံမှာ သဘာဝယုတ္တိရှိရပါမည်။ ခေတ်၏ ပယောဂ၊ ကာလ၊ ဒေသ နောက်ခံအား ကိုလည်း ဇာတ်ရိုက်မြှင့်တက်စေရန် အသုံးပြုကြပါသည်။ ဇာတ်လမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင် (ခနုဖြူ) က -

“ဇာတ်လမ်းဟူသည် ဖြစ်ရပ်များကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ကာ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း ပုံစံဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားသော အဖွဲ့မျိုးသည် ဇာတ်လမ်းအဖွဲ့ပုံစံမျိုးဖြစ်သည်”

(ခင်မင်၊ မောင်၊ ခနုဖြူ၊ ၂၀၀၄-စာ ၃၂၄)

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပြီး ဇာတ်ကွက်မှာ ဇာတ်လမ်းအတွက် ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ဖြစ်ရပ်များဖြစ်သည်။

ဇာတ်ကွက်နှင့် ပတ်သက်၍ မမိုးမြေက-

“ ဇာတ်ကွက်များကို စီစဉ်ချိတ်ဆက်ရာ၌ ဇာတ်လမ်း၏ လိုအပ်ချက်အရသာ ဖြစ်ရမည်”

(မိုးမြေ၊ မ၊ ၂၀၀၄၊ ၆၅)

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ထို့အပြင်ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်ကြောင်းနှင့် ဇာတ်လမ်းဟု နှစ်မျိုးပါဝင်ပြီး ဇာတ်ကြောင်းကို (Story) ဟုခေါ်ပြီး ဇာတ်လမ်းကို (Plot) ဟုခေါ်ပါသည်။ ဇာတ်ကြောင်းသည် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပြီး တစ်ခု ဖြစ်ပျက်မှုကို ပြပါသည်။ ဇာတ်လမ်းသည် ဖြစ်ရပ်များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်ရွေ့ရှား သွားရာ၌ အကျိုးသင့် အကြောင်း သင့်ဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြပါသည်။ ဇာတ်လမ်းရွေ့ရှားရန် ဇာတ်ကွက်များနှင့် ပုံဖော်ယူရပြီး ဇာတ်ဆောင် တို့၏ လှုပ်ရှားမှု ခံစားမှုတို့ဖြင့် စာဖတ်သူမြင်ယောင် ကြားယောင်လာအောင် သရုပ်ဖော်ရပါသည်။

ထိုသဘောကို လော်ရေးအဲလ်ဘတ်က-

“ဇာတ်ကွက်များသည် ဇာတ်ကြောင်းကို ရှေ့သို့ရွေ့ရှားစေသည်ဟု ကျွန်ုပ် (စာရေးသူ) တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဇာတ်ကြောင်းဆိုသည်မှာ ဇာတ်ကွက်တစ်ကွက်အတွင်းနှင့် ဇာတ်ကြောင်းတစ်ခုလုံး၌ ဖြစ်ပျက်မှုများကို အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဆက်စပ်နေသော ဇာတ်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်ရပ်သည် ထိုဖြစ်ရပ်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်”

(Albert, L, 2010, 10)

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်သည် ဦးတည်ချက်နှင့် ဇာတ်ဆောင်သဘာဝတို့နှင့် ဆန့်ကျင်မှုမပြု ညီညွတ်မှုရှိရပါမည်။

သူဝတ္ထုရှည်မှ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်

ရွှေလင်းယုန်သည် “သူ” ဝတ္ထုကို ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆရာဝန် ရှားပါးနေသည့် ကာလ ကို နောက်ခံပြုပြီး ဆရာဝန် ကျင့်ဝတ်နှင့်အညီ ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံသော ဆရာဝန်များ ပေါ်ထွန်း လာစေရန်နှင့် လူတော်လူကောင်းများ ပေါ်ထွန်းလာစေရန် ရည်ရွယ်ရေးသားခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူသည် မိမိတင်ပြလိုသော ဦးတည်ချက်ပေါ်လွင်စေရန် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်တို့ကို စနစ်တကျ ဇာတ်ကွက် ဖော်ကာ သုံးပွင့်ဆိုင် အချစ်ဇာတ်လမ်းအပေါ် အခြေပြုပြီး စီစဉ်ရေးသားထားပါသည်။ ဝတ္ထုရှည်တွင် ဇာတ်ဆောင်များအဖြစ် ကိုသက်ထွန်း၊ ကိုမြင့်မောင်၊ ကိုဘု၊ ကိုဘစ်၊ အကြွေ၊ မခင်လှ၊ နုနု၊ လဲ့လဲ့ တို့ပါဝင်ကြပြီး ဝတ္ထုရှည်နောက်ခံပြုရာ ဒေသဝန်းကျင်နှင့် လူမှုနောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့များ ပီပြင်ထင်ရှားမှု အားနည်းသော အချစ်နှင့်နွယ်သော ဇာတ်လမ်းပဓာန ဝတ္ထုရှည်အဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။ ဇာတ်ပျိုး ပိုင်းတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင် ကိုမြင့်မောင်နှင့် စာဖတ်သူကို စတင်မိတ်ဆက်ကာ စာဖတ်သူ၏ သိလိုစိတ်ကို ရှင်သန် လာအောင် စည်းရုံးလိုက်ပါသည်။ ဇာတ်နှိုးပိုင်းတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင် ကိုမြင့်မောင်နှင့် ကိုသက်ထွန်းတို့ နှစ်ဦးအနက်တစ်ဦးကို အိမ်ထောင်ဖက်အဖြစ် အကြွေကရွေးချယ်ရမည့် ဇာတ်ကွက်ဖြင့် တင်ပြထားပြီး စာဖတ်သူ၏ သိလိုစိတ်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခဲ့သော ဇာတ်ကွက်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ ထို့နောက်မင်းလှ၊ ဥတို ဒေသတလျောက် ပလိပ်ရောဂါဖြစ်ပွားခဲ့၍ ကိုမြင့်မောင်နေမအားညမနား သွားရောက် ဆေးကုသနေခဲ့ရ သဖြင့် အကြွေထံမှ အဖြေရရှိမည့်နေ့မှာပင် မသွားရောက်နိုင်ခဲ့၍ ချစ်သူကိုလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးမှု၊ အထင်လွဲ မှုများဖြင့် ဇာတ်တက်ပိုင်းကို သရုပ်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး လူနာတစ်ဦးကို ကယ်တင်ခဲ့ရာမှ ကိုမြင့်မောင် ဒုက္ခိတဘဝရောက်ရှိခဲ့ပုံ၊ ဆေးရုံတွင်လူနာများနေသဖြင့် မိမိကိုဆေးရုံ မတင်ရန် ပြောဆိုခဲ့ပုံများဖြင့် ကိုမြင့်မောင်၏ ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံမှုကိုပေါ်လွင်မည့် ဇာတ်ကွက် များဖြင့် ဇာတ်တက်ပိုင်းကို တင်ပြထားပါသည်။ တစ်ဖန်အကြွေထံသို့ ကိုသက်ထွန်း၏ လူကြီး မိဘများ လာရောက်တောင်းရမ်းသည့်နေ့တွင် မခင်လှကအကြောင်းစုံပြောပြသဖြင့် အကြွေထံကိုမြင့်မောင် မလာ ရောက်နိုင်သည့်အဖြစ်ကို အကြွေသိရှိခဲ့ပုံတို့ဖြင့် စာဖတ်သူ၏စိတ်တွင် မချင့်မရဲဖြစ်အောင် ဇာတ်ကွက် ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ဝတ္ထုရှည်တွင် စာရေးသူပြောလိုသမျှကို မခင်လှမှတစ်ဆင့် ပြောကြားစေခဲ့ပါသည်။ မခင်လှ ပြောစကားများကြောင့် အကြွေမှပိုရင်နာရပြီး ဇာတ်လမ်းအပေါ် စာဖတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ကိုမြင့်မောင်အနေဖြင့် မိမိအတွက်ကြောင့် ကိုသက်ထွန်းနှင့်အကြွေတို့ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်မပြေမည် ကို ပူပန်ကာမခင်လှ တားမြစ်နေသည့်ကြားမှ မခင်လှ၏အကူအညီဖြင့် သုံးဆယ်မြို့သို့ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ရာမှစတင်ပြီး ကိုမြင့်မောင်ဘဝတွင် ပြဿနာများတစ်ခုပြီးတစ်ခု ထပ်မံကြုံဆုံရပုံတို့ကို တိုက်ဆိုင်မှုများအသုံးပြုကာ ဇာတ်တက်ပိုင်းကို ဆက်လက် သရုပ် ဖော်ထားပါသည်။

ကိုမြင့်မောင် သုံးဆယ်မြို့သို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း လဲ့လဲ့၏ဖခင် စက်သူဌေး၊ ဆရာဝန် ကိုဘုဆိုသည့် ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုနှင့် ကိုမြင့်မောင်ကို အားပြိုင်စေခြင်းဖြင့် ဇာတ်ဆောင် အနေနှင့် ဆရာဝန်ကောင်းအဖြစ် ရပ်တည်ခွင့်မရခဲ့ပါ။ ကိုမြင့်မောင်သည် အရှက်တကွဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည့်အပြင် လဲ့လဲ့၏

အထင်လွဲမှုကိုခံခဲ့ရပြီး အရှုံးသမားဘဝနှင့် ပြည်မြို့သို့ထွက်လာခြင်းစသည့် ဖြစ်ရပ်များဖြင့် ဇာတ်လမ်းပိုမို ရှုပ်ထွေးအောင် ဇာတ်နာမည့် ဇာတ်ကွက်များကိုသာ ဖန်တီးထားပါသည်။ ထို့နောက်ကိုမြင့်မောင် ပြည်မြို့သို့ မီးရထားဖြင့်သွားခဲ့ရာ ရထားပေါ်တွင် သူငယ်ချင်းဒေါက်တာထွန်းဝေနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး အိမ်သို့ လိုက်ပါခဲ့ရာမှ ခယ်မဖြစ်သူ နုနုနှင့်တွေ့ဆုံခဲ့ရသည်။ နုနုအနေဖြင့် ကိုမြင့်မောင်အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှာပင် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ နုနုရှိရာ ပြည်သို့ လွဲလွဲရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ လွဲလွဲသည် နုနုအား အကြောထုံမှ ကြားသိခဲ့ရသော ကိုမြင့်မောင်အကြောင်း ပြန်လည်ပြောနေသည်ကို ကိုမြင့်မောင် ကြားသိပြီး ပြည်မြို့တွင် ဆက်မနေတော့ဘဲ မည်သူမျှမသိအောင် သုံးဆယ်မြို့သို့ထွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤဇာတ်ကွက်များတွင် တိုက်ဆိုင်မှုကို ဆင့်ကဲဆင့်ကဲအသုံးပြုကာ ဇာတ်ကွက်ဖော်ထားပါသည်။ ဇာတ်တက်ပိုင်းတွင် ဇာတ်လမ်း၏ ရှုပ်ထွေးမှုများကို အဆင့်ဆင့်ဖန်တီးယူပြီး ဇာတ်ရှိန်မြှင့်တင်ထား နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကိုမြင့်မောင် သုံးဆယ်မြို့သို့ ပြန်ရောက်နေစဉ် ကိုဘဇံတပည့်တို့၏ လက်ချက်ကြောင့် အရိုက်ခံရပြီး သာယာဝတီ ဆေးရုံသို့ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ဤအခန်းသည် ဇာတ်ထွတ်ခန်းဟု ဆိုနိုင်ပါ သည်။ စာဖတ်သူအနေဖြင့် ဇာတ်ဆောင် အသက်ရှင်နိုင်ပါ့မလားဟု စိုးရိမ်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေပါ သည်။ အရိုက်ခံရမှုအတွက် ကိုမြင့်မောင်ကို စစ်ဆေးရာတွင်လည်း ကာယကံရှင်များ အမှုပေါ်အောင် ထွက်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဝတ္ထုရှည်တွင် ကိုမြင့်မောင်ကို စိတ်ထားမြင့်မြတ်သူ၊ အနစ်နာခံသူအဖြစ် ပေါ်လွင် စေမည့် ဇာတ်ကွက်များကို ရွေးချယ်ဖန်တီး တင်ပြထားပါသည်။ လွဲလွဲသည် ကိုမြင့်မောင် ဆေးရုံတက် နေစဉ်မှာပင် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ကိုဘဇံနှင့် ကွာရှင်းပြီးဖြစ်ပါသည်။ လွဲလွဲသည်ကိုမြင့်မောင်၏ ဆရာဝန်ပီသ သော စိတ်ဓာတ်၊ အများအတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန့်လိုသော စိတ်ဓာတ်၊ အနစ်နာခံသော စိတ်ဓာတ်၊ မိမိအပေါ် မကောင်းကြံသူအပေါ်တွင် ခွင့်လွှတ်နိုင်သော မြင့်မြတ်သော နှလုံးသားပိုင်ရှင် ကိုမြင့်မောင်အပေါ် လေးစားကြည်ညိုအထင်ကြီးရာမှ မေတ္တာစိတ်၊ အချစ်စိတ်များဖြစ်ပေါ်ကာ ကိုမြင့်မောင်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့ ပုံဖြင့် ဇာတ်သိမ်းထားသဖြင့် စာဖတ်သူကို နှစ်သက်မှုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဝတ္ထုရှည်တွင် ကိုမြင့်မောင် သာယာဝတီ ဆေးရုံမတက်သေးမီအချိန်၌ မခင်လှကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် အကြောနာရေးသွားကြောင်း ဇာတ်ကွက်ကို စာရေးသူက ကြိုတင်ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ ကိုမြင့်မောင်အတွက် မခင်လှသည် ကျေးဇူးရှင် တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ မခင်လှသည် ကိုမြင့်မောင် မီးလောင်ဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့ချိန်တွင် ပြုစုခဲ့သူ ဖြစ်သကဲ့သို့ သုံးဆယ်တွင် သွားရောက် နေထိုင်ရေးအတွက်လည်း စီစဉ်ပေးခဲ့သူ၊ ကိုမြင့်မောင်အပေါ် အကြော၏ အထင်လွဲမှုကိုလည်း ဝင်ရောက်ဖြေရှင်း ပေးခဲ့သူ၊ ကိုမြင့်မောင်ကို ကရုဏာနှင့်ယှဉ်ပြီး ကြည်ညို လေးစား သံယောဇဉ်ရှိခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတ်လမ်းအရ မခင်လှသာမကွယ်လွန်ခဲ့ပါက ကိုမြင့်မောင်၏ လက်တွဲဖော် ဖြစ်သင့်ပါသည်။ သို့သော် စာရေးသူကစိတ်ထားဖြူစင်မြင့်မြတ်ပြီး ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာ ခံသူသည် ပြည့်စုံချမ်းသာသော ဘဝကိုသာ ပိုင်ဆိုင်ရသည်ဟူသော အကျိုးကျေးဇူးကို ပြလိုသည့်အတွက် ဥစ္စာပေါ် ရုပ်ရည်ချောသူလွဲလွဲနှင့် လက်ထပ်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ “သူ” ဝတ္ထုရှည် တွင် စာရေးသူသည် ဦးတည်ချက်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် တိုက်ဆိုင်မှုကို အများဆုံးသုံးထားသည့် အတွက် ဇာတ်လမ်းယုတ္တိရှိမှု အားနည်းနေပါသည်။ ကိုမြင့်မောင်သည် လျှို့ဝှက်သိုသည်းလွန်းသဖြင့် ဇာတ်လမ်းပိုမို ရှုပ်ထွေးလာပြီး စာဖတ်သူကို မချင့်မရဲဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။ သုံးပွင့်ဆိုင် အချစ်ဇာတ်လမ်းတွင် အားပြိုင်မှုကို အသုံးပြု ထားသော်လည်း အားနည်းနေပါသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် စိတ်ထားကောင်းသူသည် နောက်ဆုံးတွင်

အရာရာကိုအောင်မြင်တတ်ပုံ နှင့်ဇာတ်သိမ်းထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်သူအနေဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး အား ကြည်ညိုလေးစား အားကျစိတ်များမှတစ်ဆင့် မွန်မြတ်သော စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်များ ကိန်းအောင်းလာစေလိုသော စေတနာဖြင့် ကိုမြင့်မောင်ကို ဖန်တီးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက် ဝတ္ထုရှည်မှ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်

ညီပုလေး၏ “ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် ကိုလိုနီခေတ်မှ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်အထိ ခေတ်အသီးသီးကို နောက်ခံပြု ရေးဖွဲ့ထားသော ဘဝသရုပ် ဖော် ဝတ္ထုရှည်တစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ “ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် ဇာတ်လမ်း ဟူ၍ထူးထူးခြားခြား ပါဝင်မှုမရှိဘဲ စာရေးသူတင်ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက်၊ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်နှင့် ဇာတ်ဆောင်၏ ဘဝရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှုများ၊တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဓလေ့စရိုက်တို့ ပေါ်လွင် အောင်သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ထိုသို့သရုပ်ဖော်ရာတွင် နောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့များကလည်း ပံ့ပိုးပေး နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဝတ္ထုရှည်တွင်ပါဝင်သော နောက်ခံဝန်းကျင်သဘောကို မမိုးမြေက-

"ကာလဒေသနောက်ခံအဖွဲ့သည် ဝတ္ထုရှည်များတွင် ဇာတ်လမ်း တည်ဆောက် ယူရန်၊ ဇာတ်လမ်းအချိုးအကွေ့ပြုရန်၊ ဇာတ်လမ်းအထုံးအဖွဲ့ကို ဖြေလျော့ရန်၊ ဇာတ်လမ်း သက်ဝင်လှုပ်ရှားမှုရှိရန်၊ ဇာတ်လမ်းအသင့် ယုတ္တိအားကောင်းရန်အတွက် အထောက် အကူပြုပေးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်"

(မိုးမြေ၊ ၈၊ ၂၀၀၉၊ ၂၃၅)

ဟုဆိုထားပါသည်။ ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက် ဝတ္ထုရှည်တွင် နောက်ခံ အချိန် ကာလ၊ ခေတ်စနစ်တို့အပေါ်၌ ဇာတ်ဆောင်၏သဘာဝနှင့် လိုက်ဖက်ညီအောင် ပါဝင်နေပါသည်။ ဝတ္ထုရှည်ဇာတ်လမ်းအစမှာပင် အဓိကဇာတ်ဆောင် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်၏ ငယ်ဘဝဖြစ်စဉ်များနှင့် အစပျိုးထားပြီး ဇာတ်ပျိုးခန်းမှာပင် အဓိကဇာတ်ဆောင်ကို စာဖတ်သူ နှင့် စတင်မိတ်ဆက်ပေးထား ပါသည်။တဖန် သထုံမြို့တွင်ကျင်းပသော စာပြန်ပွဲတွင် ဖဆပလ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် ဘာသာရေး အရရော စည်းရုံးရေးအရပါ စာပြန်ပွဲတက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ ဒိဋ္ဌဓမ္မလောက ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ထည့်သွင်းထားသည့်အတွက် ဇာတ်လမ်း ပိုမိုတက်ကြွလာစေပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် စာရေးသူသည် အဓိက ဇာတ်ဆောင်ဖြတ်သန်းခဲ့သော ဘဝခရီးစဉ်ကို သရုပ်ဖော်ရာတွင် ဇာတ်ဆောင်ရွေ့လျား သည့် မတူညီသော နောက်ခံဝန်းကျင်များနှင့် ဇာတ်ကွက်ဖော်ရေးသားထားသည့်အတွက် ဇာတ်လမ်း ပိုမိုအသက်ဝင် လာပြီး ယုတ္တိရှိမှု အားကောင်းလာစေပါသည်။

ဇာတ်ဆောင်အလုပ်သင် ဆရာဝန်ဆင်းရဲသည့် အချိန်တွင် တစ်လလစာ(၂၀၅)ကျပ် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်နှင့်အတူ အလုပ်သင်ဆရာဝန် (၁၈၅)ဦး တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရ

သော်လည်း (၈၅) ဦးသာ လခငွေကိုရရှိခဲ့ကြပြီး ကျန်သူများမှာ လစာမရခဲ့ကြပါ။ ထိုအခါ ဇာတ်ဆောင်က ဦးဆောင်ပြီး အလုပ်သင်ဆရာဝန်များအားလုံး လစာရရှိရေးအတွက် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုထံ သွားရောက်တင်ပြရာ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက လွှတ်တော်တင်မည်ဟုပြောပြီး ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဦးဘစောက လက်ခံတွေ့ဆုံခြင်းမရှိပေ။ ရသမျှလစာငွေကို အလုပ်သင် ဆရာဝန်အားလုံး မျှတစွာခွဲယူရန်ကိုလည်း သဘောမတူညီသည့်အတွက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဆရာဝန်ငယ်များ အသင်းက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအခါကြမှသာ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့က ခေါ်ယူတွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းခဲ့ပြီး အလုပ်သင် ဆရာဝန်များအားလုံး အတွက် လစာငွေကို စတင်ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ဝန်ကြီးနှင့် တွေ့ဆုံပွဲတွင် ဝန်ကြီးနှင့် အပြန်အလှန် ပြောဆိုပုံကို-

"မင်းတို့လိုချင်တာ ငါတို့ပေးမယ်၊ဟုတ်ပြီလား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဝန်ကြီး။ ဒါပေမဲ့ ဒီစာရွက်ပေါ်မှာ လက်မှတ်ထိုး။ ဟာ ကျွန်တော်တို့တောင်းဆိုတာရရင် လက်မှတ်ထိုး မှာပေါ့။-----ကျွန်တော်လက်မှတ်ထိုးရင် ရာသက်ပန်ပေးမှာလား။ ----- ရာသက်ပန်ဆိုတာ အခုအချိန်ကစပြီး ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ဆေးပညာရပ် စာမေးပွဲ တွေ အောင်မြင်ပြီးကြလို့ မြန်မာပြည်မှာ ပေါ်ထွက်လာကြမယ့် အလုပ်သင် ဆရာဝန် တွေ ဖြစ်ကြပြီဆိုရင် အလုပ်သင် ဆရာဝန်လစာ ပေးရမယ်။ -----ပေးမှာပေါ့ကွ-----။ ကျွန်တော့်ဘဝ ပျက်ချင်လည်း ပျက်ပါစေတော့၊ နောင်လာ နောက်သားအများအတွက်၊ ကျွန်တော့် ဘဝစတေးလိုက်ပါမယ်”(ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၁၀၀)

ဟု ဇာတ်ဆောင်အချင်းချင်း အပြန်အလှန် စကားပြောခန်းဖြင့် အားပြိုင်စေပြီး ဇာတ်လမ်းစီးဆင်းမှု အရှိန် ကို မြှင့်တင်ထားပါသည်။ ထိုအားပြိုင်မှု ဇာတ်ကွက်သည် ဇာတ်ဆောင် အချင်းချင်း အားပြိုင်မှုထက် ခေတ်စနစ်နှင့် ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်စားပြုသည့် အဖွဲ့အစည်းတို့ အားပြိုင်မှု ဖြစ်၍ ဇာတ်လမ်းကို ပိုမို ဝီပြင် လာစေသည့် အပြင် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကိုပါ ကြွလာစေပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် အဓိကဇာတ်ဆောင်သည် ခန္တီးဆေးရုံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ဆေးရုံရှိ ဝန်ထမ်းအင်အားနှင့် လုပ်ငန်းမလည်ပတ်နိုင်တော့၍ ဝန်ကြီးထံလိုအပ်သော ဝန်ထမ်းများအတွက် တင်ပြတောင်းခံခဲ့သော်လည်း တစ်နှစ်ကြာသည့်တိုင်အောင် မရရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ခန္တီးတွင်ရှိသော လူငယ်များကို ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်ကိုယ်တိုင် အခြေခံသူနာပြု သင်တန်း သင်ကြားခြင်းနှင့် သူနာပြုများ ထားရှိရမည့် စိတ်ထား၊ ကျင့်ဝတ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့ပုံတို့ကို ဇာတ်ဆောင်၏ အပြောစကားဖြင့် ဇာတ်ကွက်ဖော်ထားပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်လှုပ်ရှားရာ ဝန်းကျင် ဖော်ပြရင်း ဇာတ်ဆောင်နှင့် ဆက်စပ်နေသော လူမှုဝန်းကျင်ကိုပါ သိလာရပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် အဓိကဇာတ်ဆောင်သည် မြိတ်မြို့တွင် ဆရာဝန်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် သင်္ဘောဆရာဝန်ဘဝက ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့သူ ဗိုလ်မှူးချုပ်သောင်းတင် (ရေတပ် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်) ကတွေ့ဆုံရန် အခေါ်လွှတ်ခဲ့သည်။ မိတ်ဆွေ ဖြစ်သူ မြိတ်ကို ရောက်ရှိလာရသည့် အကြောင်းရင်းကို မေးမြန်းသောအခါ-

“အခု ဒီကိုခင်ဗျား ဘာလာလုပ်တာလဲ။ ငါဘုရင့်ကျွန်းက ပုလဲလုပ်ငန်းကို လာသိမ်းတာ။
ဗျာ။ ဘယ်ပုလဲ လုပ်ငန်းလဲ။ -----ဂျပန်တွေလာ လုပ်ကြတဲ့ လုပ်ငန်းပေါ့။ ဟာ---
ဒါတော့ မလုပ် ကောင်းပါဘူး။ ဘာလို့ မလုပ်ရမလဲ။-----မလုပ်ပါနဲ့ဗျာ။ ဘာကြောင့်တုံး၊
ငါ့မှာအမိန့်ပါတယ်။ အင်း ဘယ်လို ပြောရမှန်းတောင် မသိပါဘူး။ မလုပ်ကောင်းဘူး
လို့ဘဲ ပြောတတ်တယ်။ မဟုတ်ဘူးကွ၊ အထက်က ပေးတဲ့အမိန့်”

(ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၁၅၃)

ဟု ဇာတ်ကွက်ဖော်ထားပါသည်။ အဓိကဇာတ်ဆောင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာ နေရာဒေသတွင် ဖြစ်ပျက်
ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်အမှန်နှင့် ပါဝင်ခဲ့သော တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များကိုပါ ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသဖြင့်
ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက် ပီပြင်လာစေပါသည်။ ဇာတ်ဆောင် ကျင်လည်ရာ ဆက်စပ်ရာ လူမှုဝန်းကျင်ကိုပါ
ထည့်သွင်းထားသည့်အတွက် ဇာတ်လမ်းယုတ္တိရှိမှု အားကောင်းလာစေပါသည်။

ဇာတ်ဆောင် ခန္တီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် ကာလမတိုင်ခင်က နာဂလူမျိုး အများစုမှာ ဆေးရုံ
တက်ရောက် ကုသလေ့မရှိကြပါ။ နာဂလူမျိုးတို့သည် ရောဂါဝေဒနာခံစားလာရ လျှင် ဆေးမြီးတိုနှင့်
ဖြစ်စေ၊ နတ်ဆရာ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်းဖြစ်စေ ကုသလေ့ရှိကြပါသည်။ အနောက်တိုင်းဆေးပညာနှင့်
အလှမ်းဝေးသူများဖြစ်သည့်အတွက် ဇာတ်ဆောင်သည် တစ်တောင်ဆင်း တစ်တောင်တက် သွားရောက်
ခဲ့ပြီး လူနာများကိုရှာဖွေကာ ဆေးကုသရန် စည်းရုံးရပါသည်။ နာဂလူမျိုးတို့ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော
လည်ပင်းကြီးရောဂါကို ခွဲစိတ်ရန်အတွက် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်ပြောသောအခါ လူနာခွဲစိတ်၍ သေဆုံးခဲ့
လျှင် ဇာတ်ဆောင်၏ ခေါင်းကိုဖြတ်မည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သော်လည်း ဇာတ်ဆောင်ကလက်ခံပြီး လူနာကို
ခွဲစိတ်ကုသ ပေးခဲ့ပါသည်။ မိမိ၏အသက်ကိုလည်း ပဓာနမထား၊ မိမိအတွက် ဆေးဖိုးဝါးခ မရရှိသော်လည်း
လူနာ၏ ဝေဒနာကို ပျောက်ကင်းအောင် ကုသပေးခဲ့သော စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံသော ဇာတ်ကွက်အဖြစ်
တွေ့ရပါသည်။ စာဖတ်သူတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင် အခက်အခဲအကြပ်အတည်းမှ ရုန်းကန်လွတ်
မြောက်နိုင်ပါ့မလားဆိုသည့် သိလိုစိတ်များဖြစ် ပေါ်လာစေပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အားနည်းနေသော
ဒေသတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရသော ဆရာဝန်တစ်ဦး၏ အခက်အခဲကို တွေ့မြင်ကြရပါသည်။
ဇာတ်လမ်းအရ ဇာတ်ဆောင်ပါဝင်ရသော လူနေမှုစရိုက်နှင့် ကိုက်ညီသော သဘာဝကျသော လူမှုနောက်ခံ
အဖွဲ့ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဇာတ်ကွက်အရ မြန်မာပြည်၏ နယ်စပ်အနောက်မြောက်စွန်းဒေသရှိ နာဂလူမျိုး
များ၏ ဓလေ့ထုံးစံ လူမှုဝန်းကျင်ကိုပါ တွေ့မြင်လိုက်ရပါသည်။

ဝတ္ထု၏ ဇာတ်တက်ပိုင်းသည် ရှည်လျားနေသော်လည်း နာဂလူမျိုးတို့၏ အကြောင်း နှင့်တကွ
ဓလေ့စရိုက်အဖုံဖုံကို နောက်ခံပြုရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ အဓိကဇာတ်ဆောင်၏ ဘဝရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှုများ
ကို ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်ဆင်ထားသဖြင့် ဇာတ်လမ်းအနေဖြင့် ထူးထူးခြားခြားမရှိပါ။ လှုပ်ရှားတက်ကြွ
နေပြီး ပြောင်းလဲသွားသော ဇာတ်ဆောင်နှင့်အတူ နောက်ခံများကပါ ပြောင်းလဲသွားသဖြင့် စာဖတ်သူကို
စိတ်ဝင်စားမှု ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဇာတ်တက်ပိုင်းတွင် ဇာတ်လမ်းအချိုးအကွေ့များ တစ်ခုပြီးတစ်ခုဖြင့်
ဇာတ်ရှိန်တက်လာအောင် စည်းရုံးရေးသားထားပါသည်။

ဝတ္ထုရှည်၏ ဇာတ်ထွက်ပိုင်းတွင် ဇာတ်ကွက်တစ်ခုကို စီစဉ်ရေးသားထားပါသည်။ ဇာတ်ဆောင် ခန္တီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်မှာ (၆) နှစ်ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့ပါသည်။ ကနေဒါမှ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူက ဘွဲ့လွန်သင်တန်း လာရောက်တက်ရန် အကြိမ်ကြိမ် စာရေးခေါ်သော်လည်း ခန္တီးမြေမှ ခွဲခွာမသွားဘဲ နာဂ လူမျိုးများနှင့် တစ်သားတည်းကျအောင် အခက်အခဲ မျိုးစုံကို ရင်စီးခါးစီးခံပြီး နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နာဂလူမျိုးများက သူ့ကို “နာစာ မူဆေး လုံဂီး” (နတ်ဆေးဆရာကြီး) ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ခန္တီးဒေသကို အုပ်ချုပ်သော ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိအကြီးအကဲအချို့နှင့် နားလည်မှု လွဲခဲ့ကြ ပြီး အဆင်မပြေဖြစ်ခဲ့သည့်အတွက် ခုံရုံးဖွဲ့အစစ်ဆေးခံရသည့်အခါ ရှင်းလင်းအောင်တင်ပြ ပြောကြားနိုင်မှု ကြောင့် လူကြီးများနားလည်ခဲ့ကြသော်လည်း ခန္တီးမြို့မှ ဖြူးမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခံခဲ့ရပါသည်။ ထိုဇာတ်ကွက် သည် စာဖတ်သူ၏သိလိုစိတ်ကိုအမြင့်ဆုံး နှိုးဆွပေးပါသည်။ ဇာတ်ကွက်ကို အားပြိုင်မှုသုံး၍ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက် ဖော်ဆောင်ထားသဖြင့် စာဖတ်သူ၏ စိတ်တွင်ရသခံစားမှုနှင့်အတူ နှစ်သက်စွဲလမ်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဇာတ်ဆင်းပိုင်းတွင် ဇာတ်ဆောင်ခန္တီးမြို့မှ ပြောင်းရွှေ့သည့်အခါ မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းများက မိမိနှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သို့ခံစားနေရမည်နှင့် မိမိကိုယ်တိုင် ခံစားနေရပုံကို ဇာတ်ဆောင် အတွေးဖြင့်-

“ကျွန်တော်ကို နာဂတွေက နတ်တစ်ပါးလို ခင်မင်ကြလို့ ကျွန်တော် အခုလို ပြောင်းရမယ်ဆိုတော့ ကြေကွဲသွားတာလား ။ ကြေကွဲတာတင် မဟုတ်ဘူး။ ဝမ်းနည်း တာ လဲပါတယ်။ ကျွန်တော် အပင်ပန်းအဆင်းရဲခံခဲ့တာတွေဟာ ကျွန်တော်ပြန်ပြီး တုပ်နှောင်နေကြပြီလား။ နာဂတွေရဲ့ နတ်ဆိုတာကြောင့် တင်မကဘူး။ ကျွန်တော်မှာ စာဖွဲ့လို့မကုန်တဲ့ စာဖွဲ့လို့မရတဲ့ သံယောဇဉ် တွေရှိတယ်။ -----ကျွန်တော်အပေါ် အတိုက်အခိုက်တွေ ရှိပေမဲ့ ကျွန်တော် ဒီကနေ မပြောင်းချင်ဘူး။ အစိုးရဝန်ထမ်းမို့ မပြောင်းမဖြစ် ပြောင်းရပါပြီတဲ့။ နောက်ရောက်လာမယ့် ဆရာဝန်က ကျွန်တော် ဆွေမျိုးတွေအပေါ် ဘယ်လို သဘောထားမလဲ။ ဘယ်လိုဆက်ဆံမှာလဲ။ ဘယ်လိုကုသ မလဲ။ တွေးနေလိုက်တာ အသက်ရှူဖို့တောင်မေ့နေသလိုဘဲ” (ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၄၉၄)

ဟု နာဂလူမျိုးများအပေါ် သွေးသားရင်းခြာနှင့်မခြား စေတနာ၊ မေတ္တာ၊ သံယောဇဉ်ထားသော ဇာတ်ဆောင်၏ ခံစားမှုကို ပေါ်လွင်အောင် သဘာဝကျကျ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်သူကိုပါ ဇာတ်ဆောင်၏ ခံစားမှုများကူးစက်လာပြီး ဇာတ်ဆောင်ခံစားရသကဲ့သို့ ထပ်တူထပ်မျှ ခံစားလာခဲ့ရပါ သည်။

ဇာတ်သိမ်းပိုင်းတွင် ဇာတ်ဆောင်က ခန္တီးမြို့မှလိုက်ပါပို့ဆောင်သူများအား လက်ငွေယမ်း နှုတ်ဆက်ရင်း ဇာတ်ဆောင်၏ အတွေးစကားကို-

“ခန္တီးမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ နှစ်ကာလတွေဟာ ကျွန်တော်အတွက် မေ့ရက်စရာ မရှိတဲ့ နှစ်ကာလတွေပါဘဲ”
(ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၄၉၆)

ဟု ဇာတ်ဆောင်၏ အပြောစကားကို အသုံးပြုထားသော ဇာတ်ကွက်ဖြင့် ဇာတ်သိမ်းထားသည်မှာ ထိမိလှပါသည်။ “မေ့ရက်စရာမရှိ” ဆိုသည့် အပြောစကားသည် ဇာတ်ဆောင်၏ ခံစားမှုအားလုံးကို

ခြုံငုံမိသော အပြောစကားဖြစ်ပြီး စာဖတ်သူ၏ဘဝကို ထိခိုက်သွားစေကာ စာရေးသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပိုမိုထိရောက် သွားစေပါသည်။ စာဖတ်သူ၏စိတ်များလည်း ဇာတ်ဆောင်၏ စိတ်များလည်း ဇာတ်ဆောင်၏ ခံစားမှုနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ခံစားရပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုဖြစ် သည့်အလျောက် ဇာတ်လမ်းအရ ဇာတ်ဆောင်ပါဝင်နေသော လူမှုအဆင့်အတန်း၊ လူမှုစရိုက်ဘဝနှင့် ကိုက်ညီသော နောက်ခံအဖွဲ့များဖြင့် ဘဝသရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ နောက်ခံဝန်းကျင်ကို သီးသန့်အသား ပေး ရေးသားခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှင့် ဆက်စပ်နှီးနွယ် ရေးသားထားသည်ကိုတွေ့ရ ပါသည်။

၃။ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် စာရေးသူတင်ပြလိုသည့် ဦးတည်ချက်ကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်၊ ဇာတ်လမ်း ရွေးလျားမှုရှိစေရန် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးရသော ဇာတ်ဆောင်လိုအပ်ပါသည်။ ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်ဆောင် အမျိုး အစားကို လေ့လာကြည့်လျှင် အဓိကဇာတ်ဆောင်နှင့် အရံဇာတ်ဆောင် ဟူ၍ တွေ့နိုင်ပါသည်။ အဓိကဇာတ်ဆောင်သည် ဦးတည်ချက်ကို ပေါ်လွင်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ဇာတ်လမ်းဖြစ်စဉ် ရွေးလျားစေ ရန်သော်လည်းကောင်း စာရေးသူ တင်ပြလိုသည့် အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကို ထင်ရှားစေရန်ကို သော်လည်း ကောင်း ဝတ္ထုကို ဦးဆောင် ပါဝင်လှုပ်ရှားရသူ ဖြစ်ပါသည်။ အရံဇာတ်ဆောင်တွင် ဇာတ်ပို့ဇာတ်ဆောင်နှင့် ဇာတ်ဖြည့်ဇာတ်ဆောင် ဟူ၍ ထပ်မံခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ဇာတ်ပို့ဇာတ်ဆောင်သည် အဓိကဇာတ်ဆောင်၏ စရိုက်သဘာဝ၊ ဇာတ်လမ်းအချိတ်အဆက် ထိမိအောင်လုပ်ဆောင် ရသူဖြစ်ပါ သည်။

ဝတ္ထုတွင်ပါဝင်သော ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ဟူသည်မှာ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး အမှုအရာ အလေ့အထကိုဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် လှုပ်ရှားမှုကို လေ့လာရာတွင် စရိုက်ငြိမ်၊ စရိုက်ကြွ ဟူ၍ ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မမိုးမြေက-

“ဇာတ်ဆောင်စရိုက် အပြောင်းအလဲကိုလိုက်၍ ဇာတ်ဆောင်များကို နှစ်မျိုးခွဲနိုင် ပါသည်။ တည်ငြိမ်သော ဇာတ်ဆောင် (Static Character) နှင့် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲ သောဇာတ်ဆောင် (Dynamic Character) တို့ဖြစ်သည်။ တည်ငြိမ်သော ဇာတ်ဆောင် သည် ဇာတ်လမ်းတစ်လျှောက်လုံး အနည်းငယ်ပြောင်းလဲခြင်းရှိသော ဇာတ်ဆောင်မျိုး ကို ဆိုလိုသည်”

(မိုးမြေ၊ မ၊ ၂၀၁၆၊ ၁၆၇)

အင်တီစီ စာပေဝေါဟာရ အဘိဓာန်တွင်-

“စရိုက်ငြိမ်ဇာတ်ဆောင်သည် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အဖြစ်အပျက်များ ပြောင်းလဲ သော်လည်း ဇာတ်လမ်းတစ်လျှောက်လုံး အပြောင်းအလဲတည်ငြိမ်နေသော ဇာတ်ဆောင် စရိုက်မျိုးဖြစ်သည်။ စရိုက်ကြွဇာတ်ဆောင်မှာမူ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အဖြစ်အပျက်

ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်ပေါ်မူတည်၍ ပြောင်းလဲသွားသော ဇာတ်ဆောင်စရိုက်မျိုးဖြစ်သည်။”
(Moner & Raush, 1998,34)

ဖော်ပြပါ အဆိုအမိန့်များအရ ဝတ္ထုတွင်ပါဝင်သော ဇာတ်ဆောင်သည် ဇာတ်လမ်းအစအဆုံး ကြွသာကြွ၍ မပြောင်းလဲသော စရိုက်ကို စရိုက်ကြွ၊ ထိုသို့မပြောင်းမရွေ့ဘဲ ဇာတ်လမ်း အစအဆုံးတိုင် သူ့စရိုက်ကို သူထိန်း၍ သွားသည့်စရိုက်၊ တည်ငြိမ်နေသည့်စရိုက်ကို စရိုက်သေ ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သူဝတ္ထုရှည်တွင် စာရေးသူဖန်တီးထားသော ဆရာဝန် ကိုမြင့်မောင်သည် စာရေးသူ ကြိုးဆွဲရာကနေရသော စရိုက်ငြိမ်အဓိက ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ထက်မြက်တဲ့ ဓားသွားပေါ်က ချိုမြိမ်ပျားရည်စက်ဝတ္ထုရှည်မှ ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်သည် စရိုက်ကြွ အဓိကဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်အရ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၃။ ၁။ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် နှိုင်းယှဉ်ချက်

ဝတ္ထုရေးသားသူတို့သည် သူတို့ဖော်ပြလိုသော အကြောင်းအရာ၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ အတွေးအခေါ်အယူအဆများကို ဖော်ထုတ်ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဇာတ်ဆောင်များကို ဖန်တီးပြောတတ်၊ပြတတ် ကြပါသည်။ အပြောကောင်း၊အပြောကောင်းပြီး စာဖတ်သူကို တစ်စုံတစ်ရာ ခံစားမှုပေးနိုင်လျှင်ဝတ္ထုကောင်းဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုတွင် “အပြော” သည် ဝတ္ထုရေးဆရာကပြောသောကြောင့် “အပြော” ဟု သတ်မှတ်ပြီး အသံမထွက်သော စကားပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရေးဆရာ၏ အပြောသည် စိကာပတ်ကုံးအရေးအဖွဲ့ ကောင်းဖို့လိုကြောင်း၊ “အပြော”သည်တွေးထောင့်၊ ရေးဟန်တို့နှင့်လည်း ဆက်စပ်နေကြောင်း ပေါ်လွင်လာပါသည်။

“တစ်ခါတစ်ရံ ဝတ္ထုရေးဆရာသည် သူ့ဇာတ်ဆောင်ကို ပြောဆိုပြုမူ လှုပ်ရှားစေ၍ ထိုဇာတ်ဆောင်၏ စရိုက်ကိုပြတတ်သည်။ ကိုယ့်ဇာတ်ကိုယ်ပြသော နည်းဖြစ်သည်။ ထိုနည်းသည်ဇာတ်ဆောင်ကို အသက်ဝင်အောင်ပြုရာ၌ ထိရောက်နေသောနည်းဖြစ်သည်။”
(ဟုန်ဝမ်နှင့်ခင်အေး)၊ ၁၉၇၅၊ ၁၄၅)

ဆရာဇော်ဇော်အောင်ကလည်း-

စာရေးဆရာက ဇာတ်ဆောင်ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ပြသွားတယ်။ သူကဘာမှ ဝင်မပြောဘူး။ ဘာမှမှတ်ချက် မပေးဘူး။ ဇာတ်ဆောင်တွေ ဒါလုပ်တယ်၊ ဒီလိုလှုပ်ရှားတယ်၊ ဒီလိုပြောတယ် စတာတွေကို ပြသွားတယ်။ အဲဒါအပြန်နည်းပါဘဲ။”

(ဇော်ဇော်အောင်၊ ၂၀၀၆၊ ၆၅)

ဝတ္ထုတွင် “အပြော”နှင့် “အပြ” သည် ခွဲခြားမရအောင် ဆက်စပ်နေပါသည်။ စိတ်အမူအရာ စိတ်ခံစားမှုကို ဖော်ပြရာတွင် “အပြော” ကိုသုံး၍ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာများကို “အပြ” ဖြင့် သုံးလေ့ရှိပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင်ပြောလျှင် “အပြော”နှင့် ပြတတ်၍ ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးအကြောင်းကို

အခြား ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးက ပြောလျှင် ထိုအခြားဇာတ် ဆောင်၏ အမြင်နှင့် “ပြ” တတ်ပါသည်။

“သူ” ဝတ္ထုရှည်တွင် ကိုမြင့်မောင်သည် ပလိပ်ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော ဥတိုရွာ အပါအဝင် အခြား ဒေသများသို့ လှည့်လည်ဆေးကုသနေခဲ့ရသည်။ ကိုမြင့်မောင် တစ်ဦးတည်းသာ လူနာများကို နေ့မအား ညမနား ကုသပေးခဲ့ရပေသည်။ ထို့အပြင် ကိုမြင့်မောင် ရောက်နေသော ဥတိုရွာတွင် မီးလောင်နေသော အိမ်အပေါ်ထပ်မှ လူမမာတစ်ဦးကို ကိုမြင့်မောင်က မီးလောင်နေသည့်ကြားမှ ကယ်ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သော် လည်း ကိုယ်တိုင်မှာ ခြေထောက် တစ်ဖက်ထိခိုက်သွားပြီး နဖူးနှင့်ပါးတွင် ပူနေသော သံပြားထိမိကာ ကန့်လန့်ဒဏ်ရာရခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဒဏ်ရာများရနေသည့်အတွက် အများကဆေးရုံတင်ရန် ဝိုင်းဝန်း ပြောသော်လည်း လက်မခံခဲ့ပုံကို ဝတ္ထုရှည်တွင်-

“အဲဒါနဲ့သူ့ကို ဒီဆေးရုံပို့မယ်လုပ်တော့ နေပါစေတဲ့။မြို့ပေါ်မှာ လူမမာတွေ ဆရာဝန် တွေ မနိုင်အောင်ဖြစ်နေတာ သူတစ်ယောက်သွားရင် တာဝန်ပေးရော ကျနေပါမယ် တဲ့။ တကယ့်ကိုပို့ချင်းပို့ရင် ဦးဘိုးကူးကို ပို့လိုက်ပါဆိုလို့ ဦးဘိုးကူးကို ဒီဆေးရုံ ပို့ထားရ တယ်။”
(ရွှေလင်းယုန်၊ ၂၀၀၈၊ ၄၁)

ဟုမခင်လှ၏ အပြောစကားဖြင့် ကိုမြင့်မောင်၏ စရိုက်ကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ဇာတ်ဆောင် ၏ အပြောစကားဖြင့် “အပြ” နည်းကို အသုံးပြုထားသဖြင့် ဇာတ်ဆောင်၏ စရိုက်သဘာဝကို ရုပ်လုံး ကြွလာ စေပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် အဓိကဇာတ်ဆောင် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်သည် နာဂတောင်ပေါ်ဒေသတစ်ခု သွားရောက်ပြီး လူနာများကို လိုက်လံ ရှာဖွေကာ ဆေးကုသပေးခဲ့ပါသည်။ နာဂလူမျိုးများသည် လည်ပင်းကြီးရောဂါ ဖြစ်ပွားနေသည် ကို ရောဂါတစ်ခုဟု လက်မခံဘဲ စုန်းပြုစားသည်ဟုသာ ယုံကြည်ပြီး နတ်ဒေဝါတွေ ကုသမှ ပျောက်ကင်းမည်ဟု လက်ခံထားသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်က လည်ပင်းကြီးနေသူ အား ခွဲစိတ်ကုသပေးမည်ဟု ပြောသော်လည်း ချက်ချင်းလက်မခံခဲ့ပါ။ နာဂလူမျိုးအချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြီးမှ နောက်ကလိုက်လာပြီး ခွဲစိတ်ဖို့ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ခွဲစိတ်ရင်း လူနာ သေသွားလျှင် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်၏ ခေါင်းကိုသူတို့ ဖြတ်မည်။ ခွဲစိတ်လို့ လူနာမသေခဲ့လျှင် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်သည် လူသားမဟုတ် နတ်တစ်ပါးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အတူပါလာသူ ကျောက်ထိုးဆရာ ကိုသာလူက မခွဲစိတ်ဖို့ တားမြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်က ဝတ္ထုရှည်တွင်-

“ကဲမတတ်နိုင်ဘူးဗျာ၊ မြန်မာပြည်ဆေးလောကမှာ ဖြစ်ရပ်ဆန်းတစ်ခု မှတ်တမ်း ဝင်တာပေါ့၊ ခေါင်းကိုပေါင်ပြီး ခွဲတဲ့ဆရာဝန်ပဲပေါ့၊ သူတို့ ခုတ်လိုက်လို့ သေသွားရင် ကျွန်တော့်ဘဝပြီးသွားပြီပေါ့၊ ကိုသာလူသူတို့အမှု မပတ်အောင်ကြည့်သာ ပြောပေ တော့”
(ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၂၅၉)

ဟု ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင် ပြောစကားဖြင့် ရေးသားထားပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင်ပြော စကားဖြင့် စရိုက်သဘာဝကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ လူနာကျန်းမာ ချမ်းသာရေးကို အလေးဂရုပြုသော

ဆရာဝန် တို့၏ကျင့်ဝတ်နှင့် ညီညွတ်သောသူများဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အလေ့လာခံ ဝတ္ထုရှည်တို့မှ အဓိကဇာတ်ဆောင်နှစ်ဦးသည် မိမိလုပ်ရပ်အတွက် မိမိ၏အသက်ကိုပင် ပဓာနမထားဘဲ ပြုမူတတ်သော စရိုက်သဘာဝကို အပြန်အလှန်ဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

“သူ” ဝတ္ထုရှည်တွင် ကိုမြင့်မောင်သည် သုံးဆယ်မြို့တွင် ဆေးခန်းဖွင့်ခဲ့သော်လည်း လူနာတစ်ဦးမျှ ဆေးလာကုသူမရှိဖြစ်ခဲ့ရသည်။ တစ်နေ့တွင်ထမ်းစင်နှင့်လူနာတစ်ဦး ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး ထိုလူနာသည် ဆန်စက်မှ အလုပ်သမားတစ်ဦးဖြစ်ကာ နာတာရှည်ရောဂါ ဝေဒနာခံစားနေရသူ ဖြစ်ပါသည်။ စက်ရုံပိုင်ရှင်က ထိုအလုပ်သမားလူနာအား ဆေးဖိုးဝါးခကိုမပေးဘဲ လစ်လျူရှုထားသူဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိသော အခါ ကိုမြင့်မောင် ဝတ္ထုရှည်ထဲတွင်-

“ကောင်းပြီဗျာ ကျွန်တော်တော့ တတ်နိုင်သလောက်ကြိုးစားပြီး ကုပါမယ်။ ရောဂါက မှန်တာပြောရရင် ကျွမ်းနေပြီ၊ နို့ပေမဲ့ တတ်နိုင်သလောက်ကြိုးစား ရသေးတာပေါ့ဗျာ၊ ဆေးဘိုးဝါးခအတွက်တော့ ဘာမှမပူနဲ့ ကျွန်တော်လူမမာပျောက်တာ မြင်ရရင်ကျေနပ်ပြီ”
(ရွှေလင်းယုန်၊ ၂၀၀၀၊ ၁၀၆)

ဟုဆင်းရဲသားအလုပ်သမားများ နာမကျန်းဖြစ်နေချိန်တွင် လောကဝတ်ကျေပွန်မှု ပြုခဲ့ပါသည်။ ဇာတ်ဆောင် ကိုမြင့်မောင်၏ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာကို စာဖတ်သူ မြင်ယောင် ကြားယောင်စေပါသည်။ ဇာတ်ဆောင် ၏ ခံစားချက်ကို စာရေးသူကလည်း မဖော်ပြအခြား ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင်လည်း ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်းမပြု။ စာဖတ်သူဘာသာ ချင့်တွက်ရန်သာဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ “အပြ”၏ သဘောပင်ဖြစ်ပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် အဓိကဇာတ်ဆောင် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်သည် မြိတ်မြို့တွင် တာဝန်ကျနေစဉ် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့သည့်အတွက် ဆေးခန်းဖွင့်ရန် ဝိုင်းဝန်းတိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်အနေဖြင့် ဆေးခန်းဖွင့်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ဆေးခန်းအတွေ့အကြုံလည်း မရှိသည့်အပြင် လူနာများကိုလည်း အလိုက်အထိုက် စကားပြောဆိုတတ်ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့အပြင်ဆေးရုံမှ အလုပ်တာဝန်များ ပျက်ကွက်မည်ကိုလည်း စိုးရိမ်သည့်အတွက် ဆေးခန်းမဖွင့်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အများကတိုက်တွန်းနေသည့်အတွက် ဆေးခန်းဖွင့်သည့်အခါတွင် ဆေးခန်းထိုင်ချိန်ကို နံနက် (၅)နာရီမှ (၇) နာရီ၊ ညနေ (၇) နာရီမှ မနက်အထိဟု သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆေးခန်းအတွက် လိုအပ်သည့် ဆေးဝါးများကို ဆေးဆိုင်တစ်ခုနှင့် ချိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး လူနာများထံမှ ဆေးကုသအခကြေးငွေယူပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ဝတ္ထုရှည်တွင် -

“စက္ကူဂျပ်ဖာတစ်လုံး ချထားတယ်။ ဆေးကုပေးမယ်။ ပိုက်ဆံပါရင် သဒ္ဓါ သလောက် ထည့်ခဲ့ကြ။ မပါရင်တစ်ပြားမှမထည့်ကြနဲ့။ ဓာတ်စာ၊ ဆေးဖိုးကို မတတ်နိုင်ရင် အဲဒီ ဂျပ်ဖာထဲကယူသုံး” (ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၁၀၉)

ဟူသော အရေးအသားများသည် ဇာတ်ဆောင်ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်အား စေတနာ ဆရာဝန်၊ မေတ္တာ ဆရာဝန်၊ ကရုဏာဆရာဝန်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြချက်များဖြစ်ပါသည်။ ထိုဖော်ပြချက်များသည် တာဝန်ကို

လေးစားတတ်သော လူနာများအပေါ် မေတ္တာကရုဏာကြီးမားသော ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်၏ အတွင်း စိတ်နှင့် စရိုက်ကို “ပြ” နေပါသည်။

“သူ” ဝတ္ထုရှည်တွင် ကိုမြင့်မောင်သည် စက်ပိုင်ရှင် ဦးဌေးထံ သွားရောက်ပြီး စက်ရုံ အလုပ်သမား များအတွက် ကျန်းမာရေးစိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်ပုံနှင့် နေထိုင်ရာတန်းလျား ယိုယွင်းပျက်စီးနေပုံတို့ကို သွားရောက် ပြောဆိုခဲ့ပုံကို ဝတ္ထုရှည်တွင်-

“ဒီစက်ဟာ ကျွန်တော့်စက်မဟုတ်ဘဲ ဦးစက်မို့လို့လဲ ဦးဆီကို ကျွန်တော် လာခဲ့တာပါ။
ဦးရဲ့စက်ကြီးဟာ ဒီအခြေအနေရောက်လာတာလဲ အလုပ်သမားတွေရဲ့ အတွက်ပါဘဲ။
ဒီတော့တစ်နေကုန် တစ်နေခန်းလုပ်ပါမှ နေ့တစ်နပ်ညတစ်နပ် အသက်ရှူကျပ်ကျပ်နဲ့
စားနေရတဲ့ခမျာတွေမှာ အိပ်ချိန်နေချိန်ကလေးမှ ကောင်းကောင်း မွန်မွန်မအိပ်
မနေရရင် ဘယ်ကောင်းမလဲဦးရယ်၊ ဦးမှာဘယ်လောက်မှ ထိခိုက်မသွားပါဘူး။”

(ရွှေလင်းယုန်၊ ၂၀၀၁၊ ၁၀၉)

ဟုရေးသားထားရာ အလုပ်သမားတို့၏ ဘဝအခြေအနေကိုသာမက ခေတ်ကာလနောက်ခံ အခြေအနေ ကိုပါ မီးမောင်းထိုးပြသနေပါသည်။ ထို့အပြင် ဇာတ်ဆောင်၏ သတ္တိရှိရှိ ရင်ဆိုင် တတ်သော မတရားမှုကို မလိုလားတတ်သော အများအကျိုးကို လိုလိုလားလား ဆောင်ရွက်တတ်သော စရိုက်သဘာဝများကို မြင်တွေ့ရပါသည်။ စာဖတ်သူအား ဇာတ်ဆောင်အပြောစကားမှ တစ်ဆင့်စရိုက်သဘာဝကို မြင်သာ အောင် “ပြ” ထားသော အဖွဲ့တစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်တွင် အဓိကဇာတ်ဆောင် ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်သည် ခန္တီးဆေးရုံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ဆေးရုံသို့တိုင်းမှူးနှင့် တိုင်းမင်းကြီး တို့ လာရောက်မည်ဖြစ်၍ ဆေးရုံဝန်ထမ်းအားလုံးက ဆေးရုံအတွင်းရှိ အမှိုက်များကို ရှင်းလင်းနေခဲ့ပါ သည်။ ထိုအခါဒေါက်တာသိန်းလှိုင်က လာရောက်မည့် လူကြီးများမြင်သာသည့်နေရာတွင် အမှိုက်သရိုက် များကိုပြန်လည်ထားစေခဲ့ပါသည်။ လူကြီးများဆေးရုံသို့ ရောက်လာသည့်အခါ သန့်ရှင်းရေး အလုပ်သမား မခန့်ရှိသောကြောင့် အမှိုက်မရှင်းနိုင်၍ ပွနေသည်လားဟု မေးမြန်းသောအခါ ဒေါက်တာ သိန်းလှိုင်က သန့်ရှင်းရေးတစ်ဦးရှိကြောင်း ခွင့်လည်းမယူထားကြောင်းနှင့် အမှိုက်များကို သေသေချာချာ မြင်သာအောင် ပြုလုပ်ထားကြောင်းကို ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါလာရောက်သော လူကြီးများက တအံ့တဩ ကြည့်လိုက်သောအခါ ဒေါက်တာသိန်းလှိုင်က -

“ကျွန်တော်အဖေရင်းရှိနေတာ သန့်ရှင်းရေးမလုပ်ကြဘူး။ ဒီဆေးရုံတစ်ဝန်းလုံး
ကျွန်တော့်သန့်ရှင်းရေးသမား တစ်ယောက်နဲ့ ရှင်းမနိုင်ဘူး။ သူ့ခမျာဆေးရုံအတွင်း
လည်း သန့်ရှင်းရသေးတာ၊ နလကက လူကြီးလာမယ်ဆိုတော့မှ သန့်ရှင်းအောင်လုပ်ဖို့
လာပြောတာ၊ ကျွန်တော်ဒါမျိုး မလုပ်နိုင်ဘူး။” (ညီပုလေး၊ ၂၀၁၆၊ ၂၄၅)

ဟုရေးသားထားပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်၏ အပြောအဆို အပြုအမူများဖြင့် စရိုက်သဘာဝကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ထိုဇာတ်ဆောင်၏ အပြောစကားဖြင့် အရှိကိုအရှိအတိုင်း မကြောက်မရွံ့ တင်ပြတတ်သော စရိုက်နှင့် အတူ လူမှုနောက်ခံဝန်းကျင်ကိုပါ “ပြ”သော အဖွဲ့အဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ရွှေလင်းယုန်၏ “သူ” ဝတ္ထုနှင့် ညီပုလေး၏ “ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြ ပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည် နှစ်ပုဒ်မှ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက် စီစဉ်ပုံနှင့် အဓိကဇာတ်ဆောင် စရိုက်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ “သူ” ဝတ္ထုရှည်သည် ဇာတ်လမ်းဦးစားပေးဝတ္ထုအဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။ ဝတ္ထုတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင်ကို နေရာဒေသများပြောင်းလဲပြီး မိန်းကလေး တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ပြောင်းလဲတွေ့ဆုံစေသည့် အချစ်သဘောနှယ်သည့် ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင် စိတ်နေသဘောထား မြင့်မြတ်ပြီး ရိုးသားသူဖြစ်သည့်အပြင် မိန်းမသားများနှင့် ပတ်သက်မှုမရှိဘဲ ကင်းရှင်းသူဖြစ်သည့်အတွက် သူပုံဖော်လိုက်သော ဇာတ်ဆောင်သည် သူ့ကိုယ်ပွားအဖြစ် တွေ့မြင်ရပါသည်။ စာရေးသူတင်ပြလိုသော ဦးတည်ချက်ကို ပေါ်လွင်စေသည့် ဇာတ်ကွက်များကိုသာ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖော်ပြထားသဖြင့် ဇာတ်ဆောင်လှုပ်ရှားမှုများ ပေါ်လွင်မှုအားနည်းနေပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်ကဲ့သို့ ကိုယ်ကျိုးစွန့်အနစ်နာခံသူများ ပေါ်ပေါက်စေလိုသည့်အတွက် စာဖတ်သူစိတ်အာရုံတွင် စွဲထင်မှတ်မိစေရန် ဇာတ်ကွက်ဖော်ထားခြင်း ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ ဇာတ်ကွက်ကို အသေချာထားသော ဘောင်အတွင်းသာ လှုပ်ရှားနေသော ဇာတ်ဆောင်သည် ဇာတ်ကွက် ဇာတ်လမ်း၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ခံနေရပါသည်။ စာဖတ်သူက ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံမှု အားကြီးလွန်းသော ဇာတ်ဆောင်အပေါ် သနားကရုဏာမှုနှင့်အတူ တသသစွဲမက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

“ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည်သည် ဇာတ်လမ်းဟူ၍ မယ်မယ်ရရ ပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း ဒိဋ္ဌလောကဖြစ်ရပ်မှန်ကို နေရာဒေသအမျိုးမျိုး နောက်ခံအားကောင်းကောင်းနှင့် တင်ပြထားသဖြင့် စာရေးသူတင်ပြလိုသည့် ဦးတည်ချက်ပေါ်လွင်နေပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်၏ ဘဝအချိုးအကွေ့ အနိမ့်အမြင့်တို့ပေါ်လွင်အောင် တင်ပြထားသော ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုရှည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပါးသည့် အရပ်ဒေသတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရသော ဇာတ်ဆောင်၏ ဘဝကိုဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင်လှုပ်ရှားမှုနှင့် သရုပ်ဖော်ထားသည့်အတွက် စာဖတ်သူစိတ်မှာမြင်ယောင် ကြားယောင်လာစေပြီး နှစ်သက်မှုကိုပါ ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ အလေ့လာခံဝတ္ထုတို့တွင် ဇာတ်လမ်းအရ ပါဝင်နေသော ဇာတ်ဆောင်တို့သည် အဓိကဇာတ်ဆောင် နေရာချင်းတူသော်လည်း ဇာတ်ကွက်အနေအထားအရ စရိုက်ပီပြင်မှု ခြားနားနေပါသည်။

နိဂုံး

“သူ” ဝတ္ထုရှည်နှင့် “ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြမြပျားရည်စက်” ဝတ္ထုရှည် နှစ်ပုဒ် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက် စီစဉ်ပုံနှင့် အဓိကဇာတ်ဆောင် စရိုက်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့

နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်းသည် ရသစာပေလေ့လာသူတိုင်း ဂရုပြုလေ့လာသင့်သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဤစာတမ်းသည် ဝတ္ထုရှည် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများကို ပြုစုလိုသူများအတွက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အထောက်အပံ့ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊မောင်(ခန့်ဖြူ)။ (၁၉၇၉)။ စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ၊ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

ဇော်ဇော်အောင် (၂၀၀၆)။ ပင်လယ်ပေါ်မှာဝေတဲ့နှင်း၊ (၁ မှ ၆)၊ ပိတောက်ပွင့်သစ်စာပေ အနုပညာ မဂ္ဂဇင်း။

ညီပုလေး (၂၀၁၆)။ ထက်မြက်တဲ့ဓားသွားပေါ်က ချိုမြိန်များရည်စက်၊ (ရန်ကုန်) မျိုးဆက်သစ် စာပေ။

မိုးမြေမ။ (၂၀၀၉)။ ဝတ္ထုရှည်သဘောတရားနှင့် ဝတ္ထုရှည်အတတ်ပညာ၊ ရွှေကွဲကော်စာပေ။ရန်ကုန်။

ရွှေလင်းယုန် (၂၀၀၀)။ သူ (သတ္တမအကြိမ်) သီဟရတနာစာပေ၊ရန်ကုန်။

ဟုန်ဝမ်းဦးနှင့် ဦးခင်အေး (၁၉၇၅)။ “မြန်မာဝတ္ထု”၊ မြန်မာမှု (ပထမတွဲ)၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။

Alberts, L (2010) Showing and Telling, Writers Digest. Com Cincinnati, Ohio.

Morner, K & Ralph, R (1998) NTC'S Dictionary of Literary Terms. NTC Publish Group, USA.

လေ့လာဖတ်ရှုသောစာအုပ်စာရင်း

ဘုန်းနိုင်၊တက္ကသိုလ်။ (၁၉၆၄)။ ဝတ္ထုရှည်စာတမ်းများ။ ပထမတွဲ၊ပထမအကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန် ပုံနှိပ်တိုက်။

မစမ်းအေး။ (၂၀၁၅)။ ပီမိုးနင်း၏ ဝတ္ထုတိုဖန်တီးမှုအတတ်ပညာ၊ ပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်း၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

မလိခ။ (၁၉၇၄)။ မြန်မာဝတ္ထုအညွှန်း(အမှတ်-၁)။ ဒုတိယအကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊ နေစိုးရှိန်စာပေ။

မြသန်းတင့်။(၂၀၁၁)။ ကျွန်တော်ဆက်၍ရေးချင်သော ဝတ္ထုများ၊ တတိယအကြိမ်၊ အရှေ့ကြယ်စာပေ။

မြင့်ကြည်ဦး။ (၁၉၉၈)။ “ဝတ္ထုရှည်သဘောတရား၊ဝတ္ထုရှည်လေ့လာနည်း” မြန်မာသုတေသန ဂျာနယ်။ ၃/၁။၈၈။

သူရိယကန္တီ။ (၁၉၆၇)။ “ဝတ္ထုရေးလိုသော်” (ဒုတိယအကြိမ်)၊ နေစိုးရှိန်စာပေ၊ရန်ကုန်။

အောင်လင်း။ (၁၉၇၂)။ မဟာစာနိဒါန်း၊စာပေပေါင်းကူးစာအုပ်ဆိုင်၊ရန်ကုန်။

အောင်သင်း။ (၁၉၇၈)။ စာပေရေးရာဆောင်းပါးများ၊ အမေအိမ်စာစဉ်။ ရန်ကုန်။

အောင်သင်း။(၁၉၉၄)။ ဝတ္ထုရေးရာဆောင်းပါးများ၊ ရန်ကုန်၊ရေတမာစာပေ။

Forster, EM (1964) Aspect of the Novel, Penguin Book Ltd